

Ruwe, imponerende poëzie in werk Jan van Krieken

Expositie in Zijlstra Galerie

Arnhemse Courant 13 mei 1983

Door Rijk van Rotterdam

Arnhem, De Zijlstra galerie aan de Klarendalseweg te Arnhem heeft in het kader van het festival De Stad werk in de etalage, dat nergens anders beter past en dat volledig aansluit op het festivalthema. Het zijn vijftien acrylschilderijen op A4-formaat, waarin de beeldende kunstenaar Jan van Krieken uit Huissen herinneringen uit zijn jeugd in Klarendal vastgelegd heeft.

De schilderijen vormen een serie, die op zich weer een onderdeel is van maar liefst 300 schilderijen, waarin de directe, emotionele ontlading voorop staat. Van Krieken zegt niet meer te willen schilderen over dingen, iets ergens over zeggen, “maar dingen schilderen, zeggen”. Er is ruig met penseel en verf gewerkt. De herkenbaarheid, die toch heel duidelijk is gehouden, krijgt daardoor een verhevigde zeggingskracht, niet zelden geaccentueerd door tekst.

De kunstenaar stond, bij het vervaardigen van deze serie, kleurrijk werk voor ogen, kalligrafisch, expressionistisch. Hij wilde ruwe poëzie, flarden herinneringen aan een wijk met miniatuur-woninkjes, in een stad, die z'n oorlogswonden likte. Het resultaat imponeert.

Inhoudelijk gaan zijn herinneringen veel verder dan nostalgie. Ze hebben een regelrechte sociaal-maatschappelijke relevantie in onderwerpen als woningnood, inwoning, gasmuntjes, tegen de trapwand opgehangen fietsen, bladderende verf, een keukentje met het toilet naast het aanrecht plus nog een bedstee; de historische Winkel van Sinkel, Leisner met onbereikbaar blikken speelgoed in de etalage, waar nu verzamelaars hun vitrines mee vullen.

Het zijn allemaal elementen, die je in het werk terugvindt. Kleurige erebogen met gouden letters in een grauwe wijk, voor uit Indonesië terugkerende “jongens”. Hij schilderde de kapper, “waar je stiekem in De Lach kon kijken”. En verder: “Een kolenboer, waar je stukken turf voor het fornuis in de keuken kocht. De keuken, een lucht van gebakken kaantjes kondigde etenstijd aan. De straat, die in de zomer tot huiskamer met bijbehorend meubilair verklaard werd. De schildwacht voor het militaire magazijn, die nog afgelost werd met een marionet-achtig ritueel, terwijl de kinderen er voorbij stepten”.

Tot zover Van Krieken, die de Klarendallers met dit alles in de eerste plaats concrete herinneringen biedt. In schilderkunstige zin heeft zijn werk, qua inhoud zowel als wat beeldende oplossingen betreft, wel degelijk ook een universele laag. Op dit niveau is de serie zonder meer belangwekkend.